

Rijkswaterstaat
IJsselmeergebied
Projecten

"Het Smedinghuis"
Zuiderwagenplein 2
8224 AD Lelystad
Postbus 600
8200 AP Lelystad
T 0320-299111
F 0320-234300

Contactpersoon
Edwin Verdonshot
edwin.verdonshot@rws.nl

verslag

Verslag van

Datum
27 december 2012

Archiefnummer
HB 1911102

Omschrijving	Stakeholdersbijeenkomst Afsluitdijk
Datum bespreking	30 oktober 2012
Deelnemers	Projectteam Rijkswaterstaat Projectbureau De Nieuwe Afsluitdijk Stakeholders (zie bijlage deelnemerslijst)
Afschrift aan	Aanwezigen bijeenkomst Stakeholdersbestand

Op 30 oktober 2012 is in het Provinciehuis in Leeuwarden een stakeholdersbijeenkomst voor de projecten rond de Afsluitdijk gehouden. Het doel van de ochtend was het informeren door Rijkswaterstaat over het samenvoegen van de voormalige projecten Toekomst Afsluitdijk (waterveiligheid) en Extra Spuicapaciteit Afsluitdijk (waterafvoer). De belangrijkste onderwerpen voor deze ochtend waren een toelichting op de waterafvoeropgave (pompen in Den Oever), de voortgang en vervolg van het project en de presentatie van een rapport over zoutoverslag.

In de middag is de stand van zaken rond de ambities van de regio gepresenteerd en zijn presentaties gegeven over de Structuurvisie 'Windstreek Fryslân' en de pilot blue energy. Vervolgens kon in twee sessies worden meegedacht over de thema's natuur en recreatie en toerisme.

Rijkswaterstaat project Afsluitdijk

Introductie nieuwe projectmanager

Het project Afsluitdijk heeft sinds enkele maanden een nieuwe projectmanager: dhr. Joost van de Beek. In een kort vraagesprek is hij geïntroduceerd. Joost is vanaf 2007 bestrooken geweest bij de marktverkenning rond de Afsluitdijk. Daarna is hij achtereenvolgens projectmanager geweest van de projecten ESA, Natuurlijk(er) Markermeer-IJmeer en verkenning/planuitwerking Houtribdijk. Na het vertrek van mevr. Van der Meulen en het samenvoegen van de projecten Toekomst Afsluitdijk en ESA tot het project 'Afsluitdijk' is Joost gevraagd om leiding te geven aan het projectteam. In deze rol is Joost eindverantwoordelijke voor het project.

Joost geeft aan dat het ondertekenen van de Bestuursovereenkomst (BOK) tussen de regio en RWS een bijzonder moment is geweest. Via de BOK wordt het mogelijk om naast de dijkversterking en vergroting van de afvoercapaciteit ook gezamenlijk de ambities van de regio vorm te geven. Daarbij spelen de door de staatssecretaris ter beschikking gestelde 20 miljoen euro voor uitwerking van de

ambities een belangrijke rol.

Joost geeft aan dat hij de Afsluitdijk snel weer veilig wil krijgen en wenst dit te doen in samenspraak met de regio met behoud van ieders eigen verantwoordelijkheid.

Rijkswaterstaat
IJsselmeergebied
Projecten

Datum
27 december 2012

Presentatie voorkeursbeslissing ESA (door dhr. Wolter Scholten)

Wolter was bij het project ESA de technisch manager, momenteel is hij plaatsvervangend technisch manager bij het project Afsluitdijk.

Drie onderdelen worden behandeld in zijn presentatie:

1. Het afwegingsproces
2. Toelichting op de voorkeursbeslissing
3. Gelegenheid voor vragen: wat zijn uw zorg- en aandachtspunten?

Het afwegingsproces

Ieder ontwerp- en afwegingsproces is een trechteringsproces. Van veel alternatieven naar een beperkt aantal.

In het afwegingsproces is niet alleen gekeken naar pompen of spuien, andere opties zijn alleen in kwalitatieve zin nogmaals beschouwd. Gekeken is naar oplossingen in bestaande spuicomplexen of nieuwbouw.

Voor een goede afweging van de alternatieven zijn diverse uitgangspunten geformuleerd en zijn er kaders opgesteld. Na afweging van vijf pompalternatieven zijn er twee alternatieven overgebleven: i) het uitbreiden van spuicomplex Den Oever met pompen en ii) de bouw van een hybride spuicomplex in de knik bij Kornwerderzand.

V: Wat is een hybride oplossing?

A: Een nieuw complex dat water kan afvoeren dmv spuien en/of pompen.

Na afweging van de beide alternatieven is de voorkeursbeslissing (VKB) geworden: vergroten van de afvoercapaciteit door het plaatsen van pompen in enkele spuikokers van de spuisluisen bij Den Oever.

V: Is de hybride oplossing goedkoper dan pompen?

A: Nee, de oplossing voor het inbouwen van pompen in Den Oever is goedkoper.

V: Het spuicomplex bij Kornwerderzand is groter en het natuurlijk verval is daar groter dan bij Den Oever. Is het verval in de knik dan ook groter dan bij Den Oever?

A: Ja.

De voorkeursbeslissing is dus geworden: de waterafvoercapaciteit vergroten met behulp van pompen in het spuicomplex te Den Oever. In de binnen het project ESA uitgevoerde verkenning is toegewerkt naar een voorkeursbeslissing waarin de wijze van waterafvoer (pompen of spuien) en de locatie zijn vastgelegd. Het op de stakeholderbijeenkomst gepresenteerde voorkeursalternatief geeft hier invulling aan, waarbij moet worden aangetekend dat in de planuitwerkingsfase nog verschillende varianten zullen worden onderzocht. De pompcapaciteit die in Den Oever (in 2050) wordt voorzien is qua capaciteit 1½ keer die van IJmuiden. Er worden gefaseerd zes spuikokers gebruikt voor het inbouwen van pompen. In eerste instantie gaat het om het inbouwen van pompen in vier spuikokers. Per koker kunnen er drie of vier pompen geplaatst worden.

Door het gebruik van pompen zullen de zoetpulsen op de Waddenzee iets anders zijn. Bij spuien komt in korte tijd een grote hoeveelheid zoetwater op de Waddenzee, bij gebruik van pompen gaat dit geleidelijker.

Er zijn moderne pompen op de markt waarbij nauwelijks vissterfte optreedt, dergelijke visvriendelijke pompen zullen worden ingezet.

V: Vissen maar ook andere fauna kunnen ook bij visvriendelijke pompen last hebben van de pompen (schuifspanning; door waterbeweging worden organismen verwond of gedood). Is hier tijdens de onderzoeken naar gekeken?

A: Dit is niet bekend. RWS zal hier nader aandacht aan besteden.

V: Het gebruik van vier spuiokers pompen lijkt een beperkte inzet?

A: Klopt, het credo wordt "eerst spuien, dan pompen" (spuien kost immers geen energie). Het merendeel van de waterafvoer blijft plaats vinden door spuien. Er worden vier kokers met elk drie of vier pompen gebruikt voor waterafvoer. De totale capaciteit van de pompen is wel groter dan gemaal IJmuiden.

V: Worden er nog specifieke vismigratie maatregelen gekoppeld aan de inbouw van de pompen?

A: Nee, die zijn niet gekoppeld aan inbouw van pompen. Wel worden er op korte termijn al maatregelen voor verbetering van de vismigratie uitgevoerd als uitvloeisel van de Europese kaderrichtlijn water: visvriendelijk spui-beheer en aanleg van een vispassage bij Den Oever; visvriendelijk spuien bij Kornwerderzand. Een vispassage bij Kornwerderzand wordt voorlopig aangehouden in afwachting van de uitwerking van de vismigratierivier (ambitie regio).

V: Het peil van het IJsselmeer zal ooit omhoog moeten! Kunnen we met het huidige peil IJsselmeer water afvoeren?

A: Het Deltaprogramma IJsselmeergebied (DPIJ) heeft onderzoek gedaan naar de lange termijn visie voor het peilbeheer en de waterafvoer van het IJsselmeer. Er is gekeken naar waterafvoer d.m.v. spuien in combinatie met peilopzet of pompen. Hiervoor is ook een kosteneffectiviteitanalyse gedaan. Als je wilt blijven spuien, moet het IJsselmeerpeil omhoog met grote financiële gevolgen voor de gehele infrastructuur rondom het IJsselmeer. Daardoor is afvoeren van IJsselmeerwater ook op langere termijn goedkoper gebleken met pompen dan onder vrij verval blijven spuien in combinatie met peilopzet.

N.a.v. sheet impressie

V: Vervalt de zuidelijke hefschuif bij een koker waar pompen ingebouwd worden?

A: Ja, in het voorkeursalternatief is voorzien in een tweede kering achter de pomp. Deze vervangt de huidige zuidelijke schuif.

V: Hoeveel uur moeten de pompen draaien op jaar basis?

A: De pompen worden voornamelijk ingezet in de winterperiode. De pompduur zal enkele uren per dag zijn. Uitgangspunt is en blijft: spuien als het kan, pompen als het moet.

V: Visvriendelijk spui-beheer, hoe ziet dat eruit?

A: Vissen liggen te wachten voor het spui-complex. Vis gaat naar binnen als spui open gaat. Voor en na het spuien blijven de schuiven bijvoorbeeld 10 minuten langer open zodat de vis kan in- of uitzwemmen. Momenteel vindt een optimalisatie plaats van het visvriendelijk spui-beheer. Dit is onderdeel van de Kaderrichtlijn Water maatregelen die Rijkswaterstaat uitvoert.

Wat zijn uw zorg- en aandachtspunten?

V: Veiligheid. Wat gebeurt er als de stroomvoorziening voor de pompen langdurig uitvalt? Wat als dit gebeurt bij zware storm?

A: De energieaansluiting van de pompen is vanuit verschillende invalshoeken bekeken. Hiernaar is ook gekeken bij de pompen in IJmuiden. Er worden

meerdere pompen per koker geplaatst en er is door reservercapaciteit in te bouwen rekening gehouden met het uitvallen/ buiten werking zijn van één pomp in de winter. Dan nog is er voldoende afvoercapaciteit. En ook bij extreme/stapelende incidenten kan er altijd na relatief korte tijd weer gespuid worden. De betrouwbaarheid van één aansluiting (vanuit Den Oeverzijde) is voldoende. Een tweede aansluiting is met de betrouwbaarheid van het Nederlandse energienet niet nodig.

Rijkswaterstaat
IJsselmeergebied
Projecten

Datum
27 december 2012

V: De impressie geeft aan dat de pompen in het midden worden geplaatst. Het in- en uithalen van pompen zal dan vanaf de weg moeten plaatsvinden. Er lijkt weinig rekening gehouden te worden met hinder voor het wegverkeer. Waarom de pompen in het midden en niet aan de noord of zuidzijde?

A: De impressie is één van de mogelijkheden. In de komende tijd worden diverse varianten bekeken. Mogelijk komt daaruit dat de pompen beter op een andere plaats gesitueerd kunnen worden. In de verkenning is uitgebreid aandacht gegeven aan het beheer en onderhoud van de pompen en evt. hinder voor het verkeer. Er zijn verschillende beheer en onderhoudsvarianten mogelijk. Deze zullen in de komende fase nader worden beschouwd.

RWS doet veel aan hinderbeperking voor de gebruikers. Zo kan in het contract met de aannemer worden opgenomen dat werkzaamheden alleen op momenten gedaan mogen worden waarop er weinig verkeer is en dat bijvoorbeeld bij een nachtelijke afsluiting er altijd een rijstrook per richting beschikbaar moet zijn.

V: Er staan aan weerszijden van de spuien fuiken. Krijgen deze last van de oplossing?

A: Nee, dat is momenteel niet de verwachting. Het pompen zal grotendeels gelijktijdig plaatsvinden met het spuien en kort daarvoor en daarna. Pompen kost op die momenten de minste energie. Er wordt onder normale condities niet 24 uur/dag gepompt. Een voordeel van de pompen is dat de stroomsnelheid in de spuikom sneller omlaag gaat dan bij spuien. Alleen vlak achter de pomp zal de stroomsnelheid hoger zijn dan bij pompen. RWS zal het effect van stroomsnelheden en de locatie van de fuiken nader beschouwen.

Opgemerkt wordt dat het effect van pompen op de stroomsnelheden weinig/nihil zal zijn omdat er in eerste instantie maar maximaal 4 van de 15 spuikokers gebruikt worden voor pompen.

V: Hoe gaat RWS om met de verlaagde stroomsnelheid? Denk aan dichtslibben vaargeul die nu opengehouden wordt doordat water er snel door stroomt. En welk effect kan stroomsnelheid hebben op scheepvaart?

A: Hier is in de verkenning naar gekeken door verschillende experts. De stroomsnelheid zal iets afnemen, maar zeker door het beperkt aantal kokers waar pompen in geplaatst worden zal de spuistroom na de eerste fase van het inbouwen van pompen nog sterk genoeg zijn om het dicht slibben te voorkomen.

V: Worden de pompen in naast elkaar gelegen kokers geplaatst of anders?

A: Dit zal in de uitwerking nader worden onderzocht.

V: Waarom zo weinig pompen t.o.v. het aantal spuikokers? Natuur is meer gebaat bij pompen dan spuien. Is er geoptimaliseerd op de zoetwaterstroom? Zijn er mogelijkheden om te voorzien in meer vismigratie?

A: Er is niet gekeken naar het inbouwen van extra pompen ten behoeve van een meer continue lokstroom ten behoeve van vismigratie. RWS heeft niet de intentie om extra pompen in te bouwen voor vismigratie. Energieverbruik is belangrijk voor RWS, daarom: spuien als het kan en pompen als het moet. Gegeven de benodigde pompcapaciteit kan wel worden geoptimaliseerd naar de inzet van de pompen.

V: Wat zijn de extra kosten van een visvriendelijke pomp?

A: Een visvriendelijke pomp voert iets minder water af dan een conventionele

pomp.

V: Kunnen pompen ook gebruikt worden voor energieopwekking (synergie voordeel)?

A: Ja, dit is technisch mogelijk. De extra aanpassingen aan de pomp en de energievoorziening maken dat dit echter niet kosteneffectief.

V: En een turbine voor opwekken stroom gebruiken?

A: Dit is wezenlijk anders dan pompen welke gebruikt worden voor het spuien. De turbines zijn ontworpen en gemaakt voor energieopwekking, pompen zijn dit niet.

V: Moet de bodembedekking ook worden aangepast?

A: Nee, voor het plaatsen van de pompen is dat niet nodig. Voor der versterking van de spuicomplexen is dit mogelijk wel nodig.

V: Project Nieuwe Afsluitdijk van de regio wil in contact blijven om gezamenlijk te kijken naar pompen en de relatie met eventueel energieopwekking op of rondom de Afsluitdijk.

A: RWS heeft nauw contact met projectbureau De Nieuwe Afsluitdijk, er zal ook gezamenlijk naar dit aspect worden gekeken.

V: Bij de knik zou er extra afvoercapaciteit bijkomen door nieuwbouw. Hoe ziet het vervolg eruit?

A: De extra capaciteit wordt gerealiseerd met de pompen in Den Oever. Het totaal aan capaciteit neemt daardoor toe.

Tot 2020: Eerst worden vier spuikokers geschikt gemaakt voor pompen. In elke koker kunnen drie of vier pompen worden geplaatst.

Rond 2030 (-2050) kan het zijn dat er onvoldoende spuicapaciteit is omdat de zeespiegel stijgt. Dan kunnen er in nog twee spuikokers pompen worden bijgebouwd.

V: Wat wordt er gedaan na 2050?

A: Dat zal tegen die tijd moeten worden bekeken.

V: Hoeveel extra afvoercapaciteit komt er bij?

A: Wanneer de gefaseerde aanleg van de pompen is voltooid (6 spuikokers) is er een verdubbeling van de huidige afvoercapaciteit gerealiseerd.

Stand van zaken project Afsluitdijk (door dhr. Lukas Meursing)

Het project Toekomst Afsluitdijk en het project Extra Spuicapaciteit Afsluitdijk zijn geïntegreerd in het project 'Afsluitdijk; versterken en waterafvoer'.

Er wordt kort teruggeblikt op de stakeholdersbijeenkomst van 21 juni. Die stond in het teken van klantwensen.

Het project bevindt zich in de planuitwerkingsfase. Het uitwerken en plannen kost tijd. Wat dat betreft is 2012 is een bijzonder jaar. U ziet soms weinig acties/voortgang maar achter de schermen gebeurt er veel. Zo zijn er twee projecten in elkaar geschoven tot één project en is de organisatie daarop aangepast. Verder wordt er een Ingenieursbureau gecontracteerd (december gunning) zodat zij de planuitwerking vanaf 2013 verder kan uitvoeren. Een en ander is ook van belang voor u als stakeholder omdat u daarbij betrokken wordt. Het ingenieursbureau gaat studies en onderzoeken uitvoeren. Vanaf 2013 worden oplossingen/alternatieven verder getrechterd naar een projectbeslissing in 2015. Er zijn nu twee voorkeursbeslissingen i) versterken Afsluitdijk en ii) vergroten afvoercapaciteit. De eerste stap die gezet gaat worden is de "oplossingsruimte" bepalen. Hierbij worden de stakeholders betrokken. Dit mondt uit in een startdocument. Deze zal worden gepubliceerd samen met de formele openbare kennisgeving voor de start van de MER-procedure voor de te nemen projectbeslissing. In het startdocument staat wat onderzocht gaat worden. Vervolgens worden de stappen "varianten" en "voorkeursvariant" doorlopen. In elke ronde (van de trechtering) blijven de stakeholders belangrijk en worden ze

betrokken. Ten slotte wordt een projectbeslissing genomen.

V: Is dit allemaal nodig voor een overslagbestendige dijk?

A: Ja. De voorkeursoplossing moet worden uitgedetailleerd, daarvoor zijn verschillende varianten. Die moeten dus worden onderzocht en uitgewerkt. Dit vergt tijd.

V: Wat is een voorbeeld wat er zoal gedaan moet worden?

A: Onderzocht moet worden hoe je de dijk precies overslagbestendig maakt, welke materialen, waar wel/waar niet. Moet het fietspad verplaatst worden en waar moet dat dan komen te liggen? Kan dit in huidig dijkprofiel opgenomen worden i.p.v. fietspad verplaatsen. Voor Kornwerderzand moet een beeldkwaliteitsplan worden opgesteld. Vergunningen moeten worden aangevraagd en in procedure worden gebracht.

V: Als in 2017 de eerste pompen moeten draaien dan blijft er voor versterking spuicomplex Den Oever maar één jaar bouwtijd over!?

A: Dat klopt. Daarom zal de opdrachtnemer versneld betrokken worden en de opdrachtnemer zal dit als eerste moeten uitwerken en uitvoeren.

V: Wat is MIRT 2 en MIRT 3?

A: Momenten waarop beslist wordt of het project verder kan: MIRT 2 = voorkeursbeslissing (aan het eind van de verkenning), MIRT 3 = projectbeslissing (aan het eind van de planuitwerking).

V: En wanneer kunnen zienswijzen ingediend worden?

A: Tijdens de ontwerpronden is er ruimte voor participatie van de stakeholders. Aan het eind van het proces volgt de ontwerp-projectbeslissing. Op de ontwerp-projectbeslissing kan een zienswijze worden ingediend.

Presentatie zoutoverslag (door dhr. Wolter Scholten)

In de Structuurvisie Toekomst Afsluitdijk zijn de effecten van zoutoverslag op hoofdlijnen bepaald (via principe "Sneller en beter"). De gevolgen van zoutoverslag bij een extreme situatie zijn berekend met een eenvoudig model. Door enkele stakeholders is gevraagd om een gedetailleerder inzicht in de effecten van zoutoverslag. Met een geavanceerd modelinstrumentarium is gekeken naar de effecten op de functies drinkwater en waterinname voor de landbouw.

Het systeem IJsselmeer, de onderzoeksvraag en de aanpak worden toegelicht.

M.b.v. plaatjes van simulaties wordt aangegeven hoe de zoutverspreiding kan plaatsvinden onder bepaalde omstandigheden.

V: Wordt in de simulatie uitgegaan van de normale spui?

A: Ja.

De uitkomsten van de diverse simulaties worden getoetst a.d.h.v. het beoordeling- en referentiekader (o.a. de normen voor oppervlakte- en drinkwater).

Opmerking n.a.v. bullit 4. 'Zoutlast vanaf de Waddenzee wordt gecompenseerd door aanvoer van de IJssel met relatief lage zoutconcentratie. Hierdoor blijft het chloridegehalte onder de normen voor oppervlaktewater en drinkwater.' Dit is onder normale dagelijkse omstandigheden dus geen probleem. Dhr. Dekker van PWN, dat drinkwater inneemt bij Andijk, bevestigt deze conclusie.

V: De periode van de storm is ook van belang!

A: Klopt, in alle simulaties is uitgegaan van stormen die zich voordoen in de periode 15 maart tot en met 1 mei dus vlak voor het zomerseizoen als zoet water het hardst nodig is.

De conclusies van het rapport worden door Wolter toegelicht. De presentatie wordt afgesloten met een vraag aan de zaal:

'Is voor u de keuze voor een overslagbestendige Afsluitdijk acceptabel?'

Dhr. Dekker van PWN geeft aan:

1. Het rapport is een grondige studie, de belangen van landbouw- en drinkwatersector zijn goed meegenomen. Is de keuze van een overslagbestendige dijk acceptabel? Ja.
2. Vanuit de reguliere situatie is de zouttoevoer vanuit de Waddenzee groot. Door activiteiten (visvriendelijk sluisbeheer, aanleg vispassages, versterking kunstwerken) kan deze zoutlast toenemen, Dit is nog een punt waar PWN de aandacht voor vraagt.
3. PWN heeft een primair belang dat het zoetwaterbekken zoet blijft. Als de 3de spui in de knik gebouwd en in gebruik zou worden genomen dan was het idee dat de andere twee bestaande spuicomplexen opgeknapt zouden worden. Dit zit nu niet meer in het project. De periode van het opknappen van de complexen blijft voor PWN nog steeds een aandachtspunt.

A: Als reactie op punt 3 wordt aangegeven dat de gehele dijk en de kunstwerken en de zoetwatervoorziening vanuit het IJsselmeer ook gedurende de realisatie moeten voldoen aan de geldende normen.

V: Moet je de spuicomplexen dan renoveren? Kun je dan voldoende blijven spuien?

A: Ja. Het versterken van de kunstwerken kan stapsgewijs plaatsvinden. Dus niet alles in één keer maar dit zal gefaseerd gebeuren. Er moet in de winterperiode altijd voldoende afvoercapaciteit beschikbaar blijven.

V: Is de situatie bekeken als de afvoer van de IJssel zeer klein is? Dus op nul?

A: Niet op nul, omdat een super storm niet/nooit gepaard gaat met een droge zomer.

V: Aanvullend op de vorige vraag: Een uitzondering blijft altijd mogelijk, een ramp komt nooit alleen.

A: Het is goed om altijd voor ogen te houden dat we het hebben over gebeurtenissen met zeer kleine kansen van optreden. In de simulatie is o.a. gekeken naar stormen met een kans van voorkomen van 1/10.000. Deze storm, in combinatie met bijvoorbeeld langdurige noordoosten wind (ongunstig voor drinkwaterinname Andijk) of een lange periode met zeer lage IJsselafvoer is nog vele malen kleiner dan de kans van optreden van een 1/10.000 storm.

Opmerking uit de zaal: in december 1954 is de hoogste waterstand geweest rond de Waddenzee, hoger dan tijdens de stormramp van 1953. In beide jaren is er geen water over de dijk gekomen.

Toevoeging van Deltares: Bij een extreme storm zijn er ook andere problemen die opgelost moeten worden. Het is sowieso belangrijk dat PWN voor een voorraad drinkwater zorgt.

Dhr. Dekker: PWN gaat uit van de gouden driehoek. De aanvoer wordt betrokken uit: i) het IJsselmeer, ii) de Rijn en iii) de duinen.

Dhr. Kingma van LTO geeft aan dat met dit onderzoek van de gevolgen van zoutoverslag de keuze van een overslagbestendige dijk voldoende is onderbouwd.

Opgemerkt wordt dat de vraag 'Is voor u de keuze voor een overslagbestendige Afsluitdijk acceptabel?' eigenlijk had moeten zijn: 'Blijft voor u de keuze voor een overslagbestendige Afsluitdijk acceptabel?'

Conclusie van de ochtend door Joost van de Beek

Een ieder wordt bedankt voor zijn aanwezigheid. Er zijn vanochtend twee technische onderwerpen besproken i) voorkeursbeslissing vergroting afvoercapaciteit en ii) het zoutrapport.

Voor de waterafvoer is gekozen voor de oplossing van pompen in het spuicomples Den Oever. De in de discussie genoemde aandachtspunten worden door het projectteam meegenomen in de verdere uitwerking. Het is mooi dat het onderzoek naar zoutoverslag van Deltares in goed overleg met een aantal stakeholders tot stand is gekomen. N.a.v. de voorkeursbeslissing op hoofdlijnen is er nu dieper ingegaan op de effecten van zoutoverslag.

De ambitie van de projectmanager Afsluitdijk is: Geen inspraak op de projectbeslissing, omdat door dit soort bijeenkomsten ieders belangen al voldoende worden mee genomen. Aan de stakeholders wordt meegegeven dat zij kritisch moeten blijven op RWS. Indien wenselijk: spreek RWS aan op wat zij doen. Temeer omdat RWS werkt voor een maatschappelijk belang. Waarbij wel uiteindelijk de politiek beslist.

Een ieder wordt bedankt voor zijn aanwezigheid en inbreng tijdens deze ochtend.

Rijkswaterstaat
IJsselmeergebied
Projecten

Datum
27 december 2012

Projectbureau De Nieuwe Afsluitdijk: regionale ambities

In het middagdeel van de stakeholdersbijeenkomst komt het programma van de regionale overheden (bestaande uit provincie Fryslân en Noord Holland en de gemeenten Súdwest-Fryslân, Hollands Kroon en Harlingen) aan bod.

Projectmanager J. Doornbos geeft eerst een korte presentatie met daarin het programma van deze middag en een globale stand van zaken van de verschillende ambities. J. Doornbos legt uit dat er momenteel wordt gewerkt aan het uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan beschrijft de uitwerking van de ambitieagenda Afsluitdijk (triple A), die eind vorig jaar is gepresenteerd. Verder bestaat het middagprogramma eerst uit 2 korte presentaties over de structuurvisie 'Windstreek Fryslân' en over de uitwerking van de pilot Blue Energy. Hierna volgen twee workshops waarin dieper wordt ingegaan op de inhoud van de ambitie Recreatie en Toerisme en de ambitie Natuur.

Structuurvisie 'Windstreek Fryslân'

J. J. Dicke (provincie Fryslân) geeft een toelichting op de structuurvisie 'Windstreek Fryslân' waarin een drietal zoeklocaties voor de plaatsing van windmolens in Friesland staan weergegeven. Voor dit project zijn de zoekgebieden in de halter van Fryslân en één langs de Afsluitdijk aan de IJsselmeerzijde van belang. Voor gedetailleerde zoeklocaties en beschrijvingen van deze gebieden wordt verwezen naar de website ruimtelijke plannen¹. De provincie Fryslân kan de sanering van windmolens niet afdwingen. Het rijk gaat middels rijkscoördinatieregelingen over plannen van windparken boven de 100 MW.

Pilot Blue Energy

¹ U gaat naar <http://www.fryslan.nl/windenergie>. Vervolgens klikt u op de link 'landelijke site ruimtelijke plannen' waarna u de zoekgebieden van mogelijke windmolenlocaties kunt bekijken: <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.9921.SV2012Windstreek-ON01>

R. Siebers presenteert de opzet van de pilot Blue Energy bij Breezanddijk. Getracht wordt om begin 2013 te starten met de bouw van de pilot. In de zomer moet de installatie kunnen proefdraaien. Onderzoeksvragen over de impact op de omgeving van de installatie worden komende periode onderzocht. De pilot vindt plaats op de Afsluitdijk omdat hier een harde scheiding is tussen zoet en zout water en omdat de Afsluitdijk ook als doel heeft om de ruimte te bieden aan innovatieve en duurzame ontwikkelingen.

Rijkswaterstaat
IJsselmeergebied
Projecten

Datum
27 december 2012

Natuur - Vismigratierivier

In deze werksessie is eerst een presentatie gegeven over de vismigratierivier die mogelijk bij het spuicomples van Kornwerderzand wordt gerealiseerd. Vervolgens zijn na de presentatie verschillende vragen gesteld en beantwoord:

- Welke mogelijkheden zijn er op het gebied van R&T en educatie?
Er kan mogelijk een educatiecentrum met een kijkraam worden gerealiseerd waarin informatie wordt aangeboden over de effecten van een dergelijke rivier.
- Kunt u een indicatie geven van de realisatiekosten?
De kosten van de totale realisatie zitten op zo'n 60 – 90 miljoen euro.
- Hoe realistisch is het plan als het 90 miljoen moet gaan kosten?
Het streven is om de kostprijs omlaag te brengen. Het is realiseerbaar als we partijen krijgen die subsidie verlenen. We zijn daarom o.a. in gesprek met het Waddenfonds.
- Is er al gesproken met het Waddenfonds?
Ja, maar er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt.
- Om welke soorten vis gaat het?
Spiering, Bot, Zalm, Vint, Houting en nog veel meer.
- Hoe werkt de afsluiter aan de kant van het IJsselmeer? Wanneer is ie open en/of dicht?
De afsluiter is niet altijd open zodat zout water het IJsselmeer niet kan intreden, maar wel 52% van de dag.
- Wie zitten er precies in de Regio? Zijn dat alleen overheden of ook marktpartijen? Mogen wij nog meepraten?
De Regio bestaat uit 5 overheidspartijen: twee provincies (Fryslân en Noord-Holland) en drie gemeenten (Súdwest-Fryslân, Hollands Kroon en Harlingen). Ook zijn er marktpartijen betrokken. Voor de werkgroep Natuur geldt dat het programma Rijke Waddenzee en de Waddenvereniging belangrijke partijen zijn.
- Wat gaan jullie precies doen als je denkt aan een combinatie met Recreatie & Toerisme? Ik maak me zorgen of deze combinatie wel goed is voor de vissen. Hoe houd je het dan rustig voor de vissen?
We weten nog niet of geluid effect heeft op de vissen, dit moeten we nog onderzoeken.
- In het kader van de plannen rondom de windmolens, is er rekening gehouden met de effecten van windmolens op vissen? Bijvoorbeeld het geluid? Het zou zonde zijn als dat niet wordt meegenomen.
Ook dit moet nog worden onderzocht.
- Waarom een vismigratierivier? Hebben jullie al eens nagedacht over het open zetten van de sluis, ook bij vloed. Ook al komt er dan zout water naar binnen, de wind en de afstroming van de IJssel houdt de zoutinvloed wel binnen acceptabele grenzen. Hier is nooit serieus een gesprek over gevoerd.
Deze opties zijn wel bekeken. Randvoorwaarde is om geen zout water in

- IJsselmeer te laten.*
- Waardoor worden de vissen gelokt?
De betreffende vissen komen af op zoet water. Door dit zoete spuiwater door de spuisluizen van Kornwerderzand vanuit het IJsselmeer naar de Waddenzee worden de vissen gelokt.
 - Waarom is de slingerrivier 6 km lang?
Vanwege de geleidelijke overgang van zout naar zoet, vissen kunnen dan rustig wennen en zo wordt geborgd dat er geen zout water het IJsselmeer binnendringt. Ook heeft de lengte van de rivier een directe relatie met de stroomsnelheid.
 - Waarom is er een dijk om de rivier heen getekend? Kan dat niet natuurlijker?
Daar is wel aan gedacht, de rivier moet wel in stand blijven en niet bij de eerste storm wegslaan. In de komende onderzoeksperiode wordt hier nog wel naar gekeken.
 - Welke soorten vis en welke hoeveelheden zwemmen door de vispassage?
Alle soorten vis, inclusief de "zwakke zwemmers" Hoeveelheid weten we nog niet, moeten we nog onderzoeken.

Rijkswaterstaat
IJsselmeergebied
Projecten

Datum
27 december 2012

Recreatie en Toerisme (R&T) – projectenboek

Deze sessie bestaat voornamelijk uit een presentatie waarbij aan het einde van de sessie nog tijd was voor een aantal opmerkingen en/of vragen.

- Dorpsbelang Kornwerderzand geeft aan dat met de huidige projecten het knooppunt naar wens wordt versterkt. Er is meer behoefte aan oplaadpunten voor elektrische fietsen.
- Het projectenboek wordt openbaar na de besluitvorming van bestuurders.
- Momenteel rijden er al bussen richting het monument als onderdeel van arrangementen.
- OV-voorziening op de Afsluitdijk is niet optimaal.
- De combinatie tussen de beleefbare component van Duurzame Energie en kinderen lijkt interessant.
- Het aanbieden van streekproducten in de horeca.
- De passantenhaven kan mogelijk gecombineerd worden met de vismigratierivier.

Afsluiting

Er wordt nog kort plenair afgesloten waarbij de stakeholders worden bedankt voor hun inbreng deze middag.